

UJPEST

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. WÁRADY PÁL.

Főmunkatárs: FEJNER LÁSZLÓ.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 6 K. | Negyedévre 1.50 K.

Félévre 3 „ | Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik vasárnaponként.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

TAVASZ-UTCA I. SZÁM.

Telefon: 72-25.

Ujjászületés.

S keresztyén egyház a szeretet születésének ünnepét üli. Harangok kongása hirdeti, hogy megszületett az Ur, a szeretet Istene, ki lelket és szívet adott az embereknek. A világ, az élet ma is és akkor is rosszabb volt, hogy egy születéssel megváltani lehetett volna, az aki példát akar statuálni, oly sok szenvedést kell eltűrnie, mint annak, ki halálával váltotta meg az embereket.

E nemzet azért él még ma is, mert minden korának született megváltója és voltak sokan, kik életüket, vagyonukat áldozták fel a föld szabadságáért, jóléteért. aki ismeri ennek a nemzetnek történelmét, hogyha még a specialistika tudása is oly lapokat talál, melyeken nagy önzetlen lelkű emberek vérdíjuk árán vitték előre annak sorsát.

Szomorú időket élünk, minden magyar ember resignáltan áll meg a napok ujságjai fölött, mert egyebet nem lát azokból, mint pusztulást és züllést. A harcokat, melyekben egyének érvényesülési céllal és nem elvekkkel küzdenek, szerte darabolva, pártusákban emésztve fel minden erőnket, küzdünk, nélkülözünk, nyomorgunk, elpocsékolva azt a kis lelki erőnket is, ami van, szétszórva azt a kevés öntudatot is, ami magyarrá tett. Ma ott állunk,

hogy vannak, akik rögeszmének tartják a nemzeti eszmét.

És ziláltan nem tudunk, zsinórmértéket szabni, minden osztály ellenségét látja a másikban és keseredett dühvel harcol a másik ellen, nem tekintve, hogy a nemzet erejét pusztítják. Mesterséges izgatók csinálják a propagandát a liberalizmus jegyében, míg mások sötét utakon aknáznak a mélyben.

Városunk, mely egy iparilag fejlett pontja ennek az országnak, a cudar politikai helyzetben jobban érzi ezt a harcot, ezt a tülekedést, mint talán azok, kik jólétüket a föld termésének köszönik és a közelgő új év oly chastikus képet ad, melyben a tiszta jövő képét keresni alig lehet, Évtizedek bűnei várnak megtorlásra, elárult és eldobott elvek kéri adóinkat és kezeink lekötöttén vannak, hasonlóak vagyunk a sűrű erdőben utat tévesztett vándorhoz, ki kapkod fától fáig, mind jobban-jobban bevéve magát a rengetegbe, de kivezető utat sehol nem talál. Ily időkből mindnyájunk lelkét az a vágy járja át, hogy ujjá kell születnünk, ha tovább is élni akarunk és oly ösvényre kell tértünk, melyen kitűzött célunk felé nyugodtan és egyenes irányban haladhatunk.

Azt azonban mindenkinek be kell látnia, hogy ilyen magatartással, közügyeink iránt ezzel a közönnyel, melyet ma tanúsítunk, előbbre nem visszük sem e városnak, sem magunknak életét és érdekeinket.

Az erős akarat teremtheti ujjá az embert és adhat új erőt, melylyel építenünk kell. Le kell vetkőznünk elavult elveinket és vállvetve dolgozunk, mert ma mindenkire számít ez az ország, ez a város. Józansággal kell megválasztanunk azt az utat melyen haladnunk kell.

Ha utjelzőhöz érünk, visszatekintünk, ha az ujjászületés ünnepét üljük, térjünk magunkhoz és lássuk be, hogy ha megváltónk nem született még politikai életünkben, meg nem leszünk résen, ha ebből a zürzavarból megtaláljuk azt az utat, mely előbbre visz.

Annak, ki tudna segíteni, de nem akar.

Biróságunk.

1900 évben, mikor is Ujpest járásbiróságot kapott, a legnagyobb örömmel fogadták, de sajnos mai nap úgy állunk a birósággal, hogy van is, meg nincs is, mert, hogy van, azt tudjuk s látjuk az ujonnan épült palotából, — mely ugyan eldugott voltánál fogva nem igen van a város szépségének javára — de hogy nincs, azt abból látjuk, hogy az ügyek ellátása a legborzasztóbb lassúsággal megy, azonban ennek oka nem a bírák s a tisztviselő-személyzetben keresendő, hanem egyedül

A rendkívüli occasió megkezdődött, s tart e hó 31-ig, mikor is minden áru

25-40%-al

olcsóbban lesz kiárusítva.

Ludwig H. Endre

úri- és női divatáru kereskedőnél

UJPEST, ÁRPÁD-ÚT 21.

Ne mulassza el tehát senki ezen kedvező alkalmat, miután köztudomásu, hogy csakis elsőrendű árut kapni fenti cégnél.

Telefon: 75--39.

**Szigoruan
szabott árak!!**

Lapunk mai száma 12 oldal.

a magas kormány szűkmarkuságában, akinek mindenre van pénze, de egy tülhalmazott bíróság létszámemelésére nincs.

Cserba Ferenc kir. ítélőtábla-bíró mint az ujbpesti kir. járásbíró vezetője már számtalan esetben reámutatott felsőbb helyre tett jelentésében azokra az okokra, melynek megszüntetése szükséges volna s mely által ellehetne érni azt, hogy az igazságszolgáltatásra szoruló közönség ügyei gyors elintéztést nyerjenek. Sajnos, ezek a jelentések mind süket fülekre találtak.

Pedig, hogy mennyire szükséges a létszámemelés, mi sem bizonyítja jobban, mint a statisztika. Álljon tehát itt a számok bizonyítéka:

I. A sommás ügyeket, mely évente 4000-re rug, két bíró látja el, melyből Cserba Ferenc kir. ítélőtábla-bíróra esik annak háromnegyed része, míg a többi dr. Lissauer Lajos kir. járásbíró referádáját képezi. — Ugyazintén Cserba Ferenc táblabíró látja el a tanukihallgatási megkereséseket (évente 500), ugyazintén a peren kívüli ügyeket (évente 300), azonfelül az ő vállát nyomja még a járásbíró vezetése s az adminisztratív ügyek elintéztése.

Ezen két bíró mellé van beosztva egy-egy jegyző, akiknek igazán meg kell fogni a dolog végét, hogy némiképp produkálnak valamit, sőt hivatalos órákon kívül s otthon, lakásukon kell dolgozni, hogy képesek legyenek eredményre jutni.

Az elnöki, sommás, és megkeresési, valamint a peren kívüli ügyek kezelése egy irodára (I-ső számú jegyzői iroda) hárul, ahol is van egy kezelő és két leíró.

Ezen irodára esik évente mintegy 5000 ügy, noha az utasítás és szabály azt írja elő, hogy egy kezelőre nem szabad 1500 számnál többnek jutni s egy leírónak átlagos előírása a másolásra vonatkozólag, napi 22 oldal, mit, ha betartanak, a tisztviselők egészsége nem lenne áldozata a hivatalnak.

A végrehajtási ügyek is megvannak osztva két bíróra, kik azonkívül ellátják még a büntető ügyeket, mely magában véve is elég lenne két bírónak s ennek okozója az, hogy dr. Sebestyén Ödön kir. aljárásbíró kénytelen naponta 3, sőt fél 4 óráig is tárgyalni, mert másképp még annyi eredményt sem lenne képes elérni, mivel a büntető ügyek száma évente 3500 körül ingadozik. Az ügyek ellátását még nagyban hátráltatja az is, hogy Ujbpesten a költözködés napirenden van s így két, sőt háromszori idézés után lehet csak a feleket szabályszerűen kihallgatásra megidézni.

A telexkönyvi ügyeket (évente 8000) és hagyatéki ügyeket Székér Károly kir. aljárásbíró látja el egy jegyző, valamint a telexkönyvvezető közreműködésével s hogy ez halad némiképp, egyedül Székér Károly kir. aljárásbíró páratlan s kitartó szorgalmának köszönhető.

Ami pedig az egyes irodákban a másolásokat illeti, hogy eredményt produkálnak, ott keresendő, hogy a tisztviselők kénytelenek felemelt hivatalos órák mellett reggel 8-tól 3-ig és délután 4—6-ig dolgozni.

Hogy pedig a bíróság még eddig teljesen a kátyuba nem ült, Cserba Ferenc kir. ítélőtábla-bíró páratlan vezetésének köszönhető, ki szintén ott dolgozik az íróasztalnál reggel 8-tól 1, sőt fél 2 óráig is s

délután 3-tól egész fél 6, sőt 6 óráig is.

Itt volna tehát már az ideje, hogy a magas kormány ne csak a tenyészállatok szaporítására gondoljon, hanem tekintszen az agyongyötört tisztviselőinek a sorsára, hogy ne kellessen azért a csekély fizetésért két ember munkáját végezni, mert ezen állapot csak azt eredményezheti, hogy a tisztviselők sorba kidőlnek s egészségük megrontása az állam lelkét fogja terhelni s különösen azért, kinek módjában volna segíteni a bajon s még sem segít.

Ezek után hinni akarjuk, hogy Cserba Ferenc táblabíró ur, bíróságunk vezetője minden eszközt fel fog használni, hogy a bíróság létszámemelését kapjon. Valaki.

Megmozdultak a szívek!

Szegénysegélyezési szabályrendelet.

Végre, valahára átlátja városunk bölcs tanácsa is, hogy Ujbpest szegényügyét rendezni kell! Hogy uton-utfélén nagy a nyomorúság és dacára számos közjótékonyági egyesületeink áldásos működésének, napról-napra több és több éhező, nyomorgó embert vet ki a nyomortenger hulláma.

Dr. Ugró Gyula polgármester az ujbpesti hatósági egyházi, alapítványi és egyesületi jótékonyintézmények együttes működésére szabályrendeletet dolgozott ki, melynek tervezetét a városi tanács a helybeli testületeknek, alapítványoknak és egyesületeknek is beküldötte.

Röviden ismertetjük lapunk olvasóival ezen tervezetet — nemes és közérdekű ügyről lévén szó — joga van bárkinek is hozzászólni.

Ujbpest r. t. város tanácsa mindazokkal a testületekkel, alapítványokkal, társulatokkal és egyesületekkel, melyek akár kizárólag, akár más közcélok mellett a szegények és inségesek gondozásával és támogatásával önként csatlakoznak, szövetségre lép, hogy közösen

a) küzdjenek a koldulás és a lakosság jótékonyosságának jogtalan kizsákmányolása ellen;

b) megszabaduljanak azoktól a hátrányoktól, melyek a célszerűtlen és ellenőrizetlen alamizsnaosztogatásból a város közönségére és különösen Ujbpest városára mint erkölcsi testületre hárulnak;

c) apasszák a pénz és munkaszükségletet, melyet a külön-külön működő testületek igényelnek;

d) Segítsék a tényleg támogatásra szoruló érdemes szegényeket.

1. §.

A városi tanács.

2. §.

A cél elérésére: a szövetség szervei egymást a nyújtott segélyekről értesítik. Különálló egyesületek egyöntetű eljárásban állapodnak meg. Behozzák az egyéni gyámok intézményét ott, hol állandó vagy visszatérő segélyezésről van szó.

3. §.

A szövetségbe való belépés nem akadályozza az egyesületek mozgalmát és sajátos jellegükből sem von le. A szövetség tagja bármikor szabadon kiléphet.

4. §.

A szövetség tagjai nemcsak a nyílt jótékonyossággal foglalkozó intézetek, hanem azon testületek, egyesületek és alapítványok is lehetnek, melyek zárt intézeteket tartanak fenn.

5. §.

A szövetség közgei: az egyesült jótékony egyesületek tanácsa és az állandó választmány.

6. §.

A tanács tagjai:

a) a város polgármestere;

b) a közjótékonyoságnál érdekelt állami és egyházi hatóságok fejei;

c) a városi képviselőtestület által kiküldött közjótékonyosági bizottságnak tagjai;

d) a szövetséghez csatlakozott testületek, intézetek, alapítványok és egyesületek képviselői.

7. 8. §.

Az egyesült jótékonyosági egyesületek tanácsa a jótékony egyesületek szövetségének főközege, — ennek elnöke a polgármester, akadályoztatása esetén egy kijelölt tisztviselő.

9. §.

Az egyesült jótékonyosági egyesület tanácsának összehívásáról intézkedik.

10. §.

A tanács munkaköréről intézkedik.

11. §.

A szövetségbe tartozó egyesületek kötelesek a nyújtott segélyekről az állandó választmányt értesíteni.

12. §.

A város területén létező összes jótékonyosági egyesületek — olyanok is, melyek a szövetségnek nem tagjai — tartoznak az általuk nyújtott segélyek jegyzékét minden hóban az állandó választmány elnökének bemutatni. A bemutatott ivenk adatai törzskönyvbe jegyeztetnek.

13. §.

Az idegen illetőségűek segélyezéséről szól.

ACZÉL BÉLA

Törvényszékiileg bejegyzett cég

bankképviselő, ingatlanforgalmi, kereskedelmi- és biztosítási irodája
Ujbpesten, István-tér, („Angyal“ gyógyszerár fölött.)

I. Kölcsön osztály. Folyósított: Jelzálog (amortizációs) és építkezési kölcsönöket I. II. és III. helyi bekebelezés mellett, váltó, személyi, tárcahitel, heti törlesztéses és tisztviselői kölcsönöket értékpapír fedezet vagy kezesség mellett. Elfogadja régi kölcsönöknek előnyös konvertálását és mindennemű pénzügyi műveletnek gyors és szakszerű lebonyolítását.

II. Ingatlan forgalmi osztály: Közvetíti földbirtokok, házak, telek és egyéb ingatlanok vételét és eladását, vállalja azoknak gyümölcsöző kezelését.

III. Biztosítási osztály: Az Adriai Biztosító Társaság, Déli Jég és Viszontbiztosító Társaság, és a Nemzetközi baleset ellen Biztosító Részvénytársaság kerületi főügynöksége Ujbpest, Rákospalota, Főth, Mogyoród- és Dunakesz területére. — Köt biztosításokat: az ember életére, járadék, kiházasítási és gyermekbiztosításokat, tüzkár, jég, baleset, betörés, üveg, szavatossági, gazdasági és gyári biztosításokat. :: Ügynökök felvételnek. ::

TELEFON 83-61.

14, 15. §.

A szövetkezett testületek és egyesületek között létesítendő külön megállapodásokat tárgyalja.

16. §.

A jótékony egyesületek tanácsának egyik fontos feladata, hogy a közjótékonyok helyes alapelveit a közjótékonyok megállapítsa és a szegényügyről régebben elfogadott téves nézeteket helyesbítse.

17, 18, 19. §.

A szegény-gyámok rendszeresítését tárgyalja. A szegény gyám gondja az lesz, hogy gyámoltja lebetöleg állandó segélyezésben részesüljön és másrészt arra kell törekednie, hogy saját vagy hozzátartozói erejéből megélhessen, hogy ezáltal a társadalom terhére ne essen.

20. §.

A végleges elhatározás a szövetségbe való belépés iránt fenntartható, míg a jótékony egyesületek tanácsa megalakul.

21. §.

Mihelyt megfelelő előleges belépési nyilatkozat együtt lesz, a polgármester a jótékony egyesületek szövetségének tanácsát egybehívja.

Közgyűlés.

1909 december 22—23.

Deutsch Jenő városi képviselő interpellációt terjeszt be az újságírók — nézete szerint — helytelen beosztása tárgyában és kéri, hogy a sajtó képviselői megfelelő helyet kapjanak.

Dr. Ugró polgármester kijelenti, miszerint oly kevés a hely, hogy a képviselőket is alig tudja elhelyezni, a sajtó képviselői pedig sokszor kénytelenek voltak a v. képviselők helyeit elfoglalni, így tehát gondoskodni kellett arról, hogy ezen anomáliák megszűnjenek. Azt pedig, mit a sajtó egyik képviselője tett, hogy a közgyűlési terembe feltett kalappal és cigarettázva lépett be, azt több városi képviselő interpellációja folytán nem tűrheti.

Másrészt megjelennek a sajtó nevében olyanok is, kik erre nem jogosultak és arra sem érdemesítik a közgyűlés elnökét, hogy bemutatkozzanak.

Ezen okok indították őt arra, hogy a sajtó képviselői igazolványt kapjanak és fenti okokból lehet lent a teremben csak négy hely, kettő pedig fent. Hogy mely lapnak jutott fent és melynek lent, azt ő nem tudja, mert ez kizárólag a jegyek megszámozásától és ennek véletlenségétől függött.

Ezt a választ a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette. (Helyszűke miatt következő számunkban még rátérünk e tárgyra. Szerk.)

Főszámvevő jelenti, hogy Ujpest város a 2 millió koronás államsegélyből 15.000 koronát kapott. Ebből a városi tisztviselőket 6795 korona illeti meg lakbérpótlás címén, melynek kiutalását kéri. Utasítsa továbbá a képviselőtestület a városi tanácsot, hogy a januári közgyűlésen a fennmaradó összeg hova fordításáról tegyen előterjesztést.

A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére vonatkozó szabályrendelet módosításával ez év utolsó közgyűlése véget ért.

HÍREK.

Vizsgálat. Az újpesti kir. járásbírósg fogházának megvizsgálására e hó 11 és 12-én Dr. Gaál Sándor főügyész helyettes járt kint, amit is a legnagyobb rendben és pontosságban talált.

Megvizsgálta a rabok kosztját és lakását, úgy szintén végig hallgatta Dr. Sebestyén Ödön kir. aljárásbíró mint büntetőbíró tárgyalásait is s annak precíz és szabatos vezetéséért a legnagyobb megelégedését és elismerését fejezte ki.

Ingyen könyv házi nyulenyésztéséről. A Házi nyulenyésztők Országos Szövetsége, (Budapest, Csillaghegy) a házi nyulenyésztés népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg, a most megjelent ismertetőjét a nyulenyésztésről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági mellékágazatot, hogy maga is bele foghat a jövedelmező tenyésztésbe.

Ezt a kezdést is megkönnyíti a Szövetség azzal, hogy jó tenyésztő anyag beszerzését közvetíti, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad.

A házi nyulak vágását és gereznájuk gyűjtését a Szövetség Csillaghegy telepén, valamint husuk árusítását a Központi Vásárcsarnokban megkezdtek; a termékek tehát bármely mennyiségben értékesíthetők.

Az Újpesti Kereskedő és Iparosifjak Önművelődési Köre f. hó 25-én a Colosseum összes helyiségeiben szimuladással egybekötött táncvigalmat rendez. Szinre kerül: A Nóna. Bohózat 3 felvonásban. Belépődíj: Családjegy 2 kor. Személyjegy 1 kor. Kezdeté este 8 órakor.

Felruházásj ünnepély. Az „Amodeo” Ágnes Asztaltársaság f. hó 21-én tartotta felruházási ünnepélyét.

A mentőkért. A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület kérése lelkes visszhangra talált városunk közönségében. Gazdag és szegény, kereskedők és iparosok, gyárosok és munkások mind szívesen áldoznak az emberszeretet legtisztább oltárán, hogy egy újabb évre megint zavartalanul működhessék a mentők áldásos intézménye. Ma már mindenki ismeri Ujpesten is, a mentők gyűjtő perselyeit, a mentőbankokat és a mentőgarasokat, a kis diákok közt szétosztott könyvalaku perselykéket és bélyegfüzeteket és általában elismerik, hogy a mentők megtalálták a módját annak, hogy a közönség minden tolokodástól, vásári zajjal üzött koldulástól menten adakozhassék a népszerű intézmény fejlesztésére. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy

a mi közönségünk jó szívéhez is megtalálták az utat a mentők és már most elmondhatjuk, hogy Ujpestről is tekintélyes összeg fog egybegyűlni a nemes célra.

Eljegyzés. Vadász Béla, a Blockner hirdetési iroda főtisztviselője, eljegyezte Wilhelm Berta urleányt, Wagner Lipót nevelt leányát.

Táncvigalom. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelete 270. sz., Ujpest, váci-uti fiókja f. hó 25-én a Kohlmann Lajos-féle vendéglő (Váci-ut és Vörösmarty-utca sarok) összes helyiségeiben cabaréval és világpostával egybekötött táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: a műsorváltás 50 fillér.

Jótékonycélu mulatságot rendez az Első Magyar Csavargár munkásainak és alkalmazottainak alakuló házi betegsegélyző pénztára 1910 január hó 22-én a Colosseum összes termeibe színi előadással, táncal és világpostával egybekötve. Szinre kerül: „A mama”, vigjáték 3 felvonásban. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 1 korona, családjegy 2 kor. Jegyek kaphatók a Colosseum-vendéglőben.

Mulatság. A „Titánok” társaság f. hó 31-én, Szilveszter este 9 órakor az „Országos Műszaki Egyesület” (Budapest, Rákóczi-ut 30. sz.) helyiségeiben Szilveszterestét rendez, melynek díszített műsora a következő: 1. Wildenbruch Ernő: A boszorkány dala. Szavalja: Havas Sándor. 2. a) Haydn: Sonáta, b) Mendelsohn: Phantasia. Zongorán előadja: Wolf Terike. 3. Magyar dalok. Éneklő: Neuländer Helén. 4. Kakasülön, Gabányitól. Előadja: Jordán János. 5. Fenyvessy: Orgonaverseny. Játssza: Darócy Kálmán.

Életuntak. Ernst József mngánhivatalnok Árpád-ut 9. sz. f. hó 21-én öngyilkosság szándékából egy ellenőrizetlen pillanatban lakásán magára lőtt. Hozzá tartozói a gróf Károlyi-kórházba szállították, hol is életveszélyes sérülést konstataáltak. Tettének oka állítólag gyógyíthatatlan betegsége.

Krikos János napszámos Váci-ut 63. sz. alatti lakásán f. hó 21-én halántékon lőtte magát. Súlyos sérülésével a gróf Károlyi-kórházban ápolják. Tettének oka ismeretlen.

Édes a bosszu. Gond nélkül fűtőrézve tartott hazafelé f. hó 20-án Susztek Ferenc gyári munkás, midőn elébe került Szóts Brigitta ismerőse, ki is élesre fent kését „édes a bosszu” szavakkal szurta a mit sem sejtő Susztek Ferenc mellébe. Susztek sérülése életveszélyes. Brigittát a rendőrség vette oltalma alá.

Borzasztó tévedés. Farkas Gyula gyári raktárnok dilleltáns vegyész volt. F. hó 21-én is Szép-utca 25. szám alatti lakásán vegyszeti kísérleteket végzett, miközben az asztalra helyezett és egy Menthol-szesz üvegbe hozatott borból inni akart. Tévedésből azonban egy ugyancsak Menthol-szesz üvegben levő Eothil Drom-t ivott. Természetesen a mérge hatása rögtön jelentkezett. Hozzá tartozói a gróf Károlyi-kórházba szállították, hol tegnap reggel meghalt.

Felelős szerkesztő: Dr. Warady Pál.

Főmunkatárs és kiadóh. főnök: Feiner László.

Telefon 72—25.

„PANNONIA“-kávéház

Árpád-ut 48. szám. ☼ Telefon: 19-95.

Minden este 8 órától
reggel 5 óráig

Csillag Izsó
hangversenyező.

12 tagból álló
kítő zenekara

„DEMOKRATA“-kávéház

Árpád-ut és Rózsa-utca sarok. ☼ Telefon: 43-39.

Minden este 8 órától reggel 5 óráig

LAKATOS KÁLMÁN

8 tagból álló közkezdelt zenekara tart nagy hangversenyt.

FELDMANN JÓZSEF, tulajdonos.

Legkellemesebb szórakozó helyek. ■ Pontos előzékeny kiszolgálás. ■ Reggelig nyitva.

— **Polgártársunk!** Kolman J. Gyula ur ingatlan- és jelzálogforgalmi irodáját R.-Palotáról Ujpestre Árpád-ut 53. szám alá helyezte át. Lapunk mai számában megjelent hirdetése bővebb felvilágosítást nyújt.

x **Bernstein Mór** lapunk utolsó oldalán levő hirdetése óriási feltűnést kelt.

617—1909. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbéti kir. járásbírósnak 1908. évi V. 3138 sz. kiküldő és a sz. elrendelő végzése folytán Dr. Szappanos Gerő ügyvéd által képviselt Rózsa Sándor felperes részére 311 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 873 K. becsült ingóságokra az ujbéti kir. jbir. V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, Kossuth-utca 4 szám alatt leendő megtartására határidőtől 1910 évi január hó 12 napján délelőtti 10 órájára tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy az elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldött-mél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1909. évi dec. 11-én.

Hercegh Lajos
kir. bir. végrehajtó

36626/909. Ujpest r. t. város tanácsa.

Versenyárgyalási hirdetés.

Ajánlati felhívás.

Ujpest r. t. város 1910. évi könyvkötészet munkálatok biztosítása céljából 1909. évi december hó 30-án d. e. 11 órakor a város gazdasági ügyosztályában (Ujpest r. t. városháza, I. em. 26. ajtó) nyilvános versenyárgyalás fog tartatni.

Megjegyzem, hogy csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett s közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok (lásd Közzállítási szabályrendelet 1 minta mellékletét) fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlat borítékja Ujpest r. t. város gazdasági ügyosztályának címzendő s azon „Ajánlat a 36626/1909. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt könyvkötészet munkálatokra” felírat is kitüntetendő.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi december hó 29-ik napjának déli 12 órájáig Ujpest város gazdasági ügyosztályánál adandók be.

Bánatpénzül 200 korona a vállalati összeg 5%-a 1909. évi december hó 29-ig jelen ajánlati felhívás számára való hivatkozással készpénzben, biztosíték képes értékpapirokban, vagy pénzügyi letétkönyvben Ujpest város pénztárában letétbe helyezendő és a letéti nyugta az ajánlathoz melléklendő.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A szállítandó munkálatok részletes jegyzéke az általános szállítási feltételek és az ajánlat beadásánál kötelező ajánlati minta Ujpest r. t. város gazdasági ügyosztályában a versenyárgyalás napjáig a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2-ig) megtekinthetők.

Az ajánlatok elfogadása felett Ujpest város tanácsa határoz s az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállítás elnyerője a szállítandó összes anyagokat és cikkeket, amennyiben azok a magyar szent korona területén előállítatnak, teljesen a hazai ipar révén tartozik beszerezni és e kötelezettség teljesítése tekintetében magát úgy a városi hatóság közegeinek, mint a m. kir. kereskedelmi muzeum, illetőleg a kereskedelmi miniszter szakközegei ellenőrzésének is aláveti.

A hazai származásra vállalt kötelezettség alól csak a belügyminiszter adhat felmentést, a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával.

Ujpest város tanácsa fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra tekintet nélkül szabadon választhasson és hogy a szállításokat, illetőleg munkálatokat esetleg több ajánlattevő között megosztva adja ki.

Ujpest, 1909. évi december hó 1-én.

Hoffer
h. polgármester.

36629/909. Ujpest r. t. város tanácsa.

Versenyárgyalási hirdetés.

Ujpest r. t. város 1910. évi világitási anyagok szállításának és az ezzel kapcsolatos munkálatoknak és pedig mintegy

- 90 mm. kőolaj szállításának,
- 300 lámpajavítás bádógos munkának,
- 48 csomag lámpabél,
- 1200 lámpaüveg,
- 360 lámpatest,
- 50 csomag gyufa szállításnak,
- 840 drb. lámpatábla szállításának és bevágásának biztosítása céljából, továbbá a város szolgálatában álló hivataloszolgák, lámpagyújtók és esengetyüs fiuk részére szükséges következő ruházati cikkekre:

a) hivataloszolgák, b) lámpagyújtók, c) esengetyüsök és utcasoprók, részére.

32 drb. zubbony	29 drb. kabát	5 drb. kabát
32 „ nadrág	29 „ mellény	5 „ mellény
32 „ mellény	29 „ nadrág	5 „ nadrág
32 „ kucsma	29 „ kucsma	5 „ kucsma
32 pár csizma	29 pár csizma	5 pár csizma.

1909. évi december hó 30-án d. e. 11 órakor a város gazdasági ügyosztályában (Ujpest r. t. városháza I. em. 26. ajtó) nyilvános versenyárgyalás fog tartatni. Megjegyzem, hogy csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett s közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok (lásd Közzáll. szab. rend. 1 minta mellékletét) fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlat borítékja Ujpest r. t. város gazdasági ügyosztályának címzendő s azon „Ajánlat a 36629/909. sz. versenyárgyalási hirdetésben kiírt anyagok és munkálatokra” felírat is kitüntetendő.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi dec. hó 29. napjának déli 12 órájáig Ujpest város gazdasági ügyosztályánál adandók be.

Bánatpénzül a vállalati összeg 5%-a jelen versenyárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással készpénzben, biztosítékképes értékpapirokban vagy pénzügyi letétkönyvben Ujpest város pénztárában letétbe helyezendő és a letétnyugta az ajánlathoz melléklendő.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A fenti szállításokra és munkálatokra külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

A szállítandó cikkek részletes jegyzéke az általános szállítási feltételek és az ajánlatok beadásánál kötelező ajánlati minta Ujpest r. t. város gazdasági ügyosztályában a versenyárgyalás napjáig a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2-ig) megtekinthetők.

Az ajánlatok elfogadása felett Ujpest város tanácsa határoz s az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A szállítás elnyerője a szállítandó összes anyagokat és cikkeket, amennyiben azok a m. szent korona területén előállítatnak, teljesen a hazai ipar révén tartozik beszerezni és e kötelezettség teljesítése tekintetében magát úgy a városi hatóság közegeinek, mint a m. kir. kereskedelmi muzeum, ill. a kereskedelmi miniszter szakközegei ellenőrzésének is alávetni tartozik.

A hazai származásra nézve vállalt kötelezettség alól csak a belügyminiszter adhat felmentést a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával. Ujpest város tanácsa fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy a szállításokat illetőleg munkálatokat esetleg több ajánlattevő között megosztva adja ki.

Ujpest, 1909. évi december hó 18-án.

Dr. Ugró Gyula.
polgármester.

alapított

1872.

Telefon:

95—21.

Nasser Testvérek, ékszeráruháza

Ujpest, Árpád-ut 34. szám.

Modern ékszerek legnagyobb választékban olcsó és finom kivitelben

Ne vásároljon részletre s ne
vegyen gondot a fejére
amidőn

25 koronáért
egy igen elegáns szabású
férfiöltönyt vagy
felöltőt rendelhet
Winkler Vilmos

szabomesternél

Ujpest, Árpád-ut 8.

Kitűnő angol, francia és honi szövetekből
készített remek szabású öltönyei, felöltői
mindenütt dicséretet nyernek.

Pártoljuk a honi s a helyi ipart!

Háztulajdonosok
figyelmébe!

Schick Adolf

bádogos-mester

Ujpest, Árpád-ut 64. sz.

Háztetők fedését, csatornák készítését
és felszerelését, bádog-díszmunkákat,
valamint összes e szakmába vágó
munkákat és javításokat jutányos
árban vállal.

KIADÓ, azonnal egy 2, 3
és 5 szobás lakás valamint egy
magános ház. Cim a kiadóban.

Lapunk előfizetőihez!

Ujpest város első naptára lak- és címjegyzéke e
napokban jelenik meg több ezer példányban.
Tartalma mint már többször hirdettük és mai szá-
munk hirdetési rovatában olvasható, rendkívül du-
s lesz.

Azon t. előfizetőinknek, kik f. hó 23-ig az elő-
jegyzést kiadóhivatalunkban eszközölték, a művet
kzzbesíteni fogjuk. Egyébként kapható v. megren-
delhető a „Szabadság” nyomdában, Tavasz-u. 1. sz.
Telefon 72—25 és Múton J. Kálmán nagytűzsdé-
jében, Árpád-ut 51.

„ **UJPEST VÁROS** „
ELSŐ NAPTÁRA
lak- és címjegyzékének

tartalma a következő lesz:

1. Naptári rész.
2. Lak- és címjegyzék.
3. Telefonjegyzék.
4. Ujpest város története.
5. Szépirodalmi rész.
6. Világi események.
7. Hirdetések.
8. Tartalomjegyzék

Ára: az „Ujpest” előfizetőinek előjegyzés
esetén 60 fill. Bolti ára: Egy kor. Diszkö-
tésben: Öt kor.

Bővebb felvilágosítást nyújt ez ügy-
ben a „Szabadság” naptár lak- és
címjegyzék kiadóhivatala: **Ujpest,**
Tavasz-u. 1. ■ Telefon: 72—25.

Mátyásy Gusztáv

aranyműves.

Ujpest, Árpád-ut 40.
(a volt Czukraszda helyiség.)

Javításokat a legolesobbban szak-
szerűen elkészíti.

„Szandrik” ezüstdísz tárgyak és
evőkészletek.

:: Legnagyobb választékban. ::

Tanonc.

Jó házból való fiu
fizetéssel, vagy ellá-
:: tással felvételük ::

a Szabadság-nyomdában.

Akar Ön házat venni
kar Ön házat eladni
kar Ön telket venni
kar Ön telket eladni
kar Ön olcsó pénzt

forduljon bizalommal

Kolman J. Gyula

ingatlan és jelzálog forgalmi irodájához

Ujpest, Árpád-ut 53. sz.

1000 gyermek közül **999**

könyvet szeretne karácsonyi,
vagy ujévi ajándécul. Miért
ne lepné meg ön is kedvencét
egy jó könyvvel, mikor arány-
lag sokkal kevesebbe kerül,
mint más és mégis a legna-
gyobb örömet szerzi vele. Kérje

: karácsonyi könyvjegyzékemet :

és hasonlítsa össze bármely fő-
városi könyvkereskedés jegy-
zékével, meggyőződhetik róla,
mennyivel előnyösebb ha ebbeli
szükségletét nálam szerzi be.

BRAUN HERMAN

könyvkereskedése

Ujpest, Árpád-ut 37. (Ó-utca sarok.)

Ki a virágot szereti, rossz ember nem lehet!

Különleges csokrok lakodalmak, egyletek és körök, valamint
színházi estélyek részére. Élő- és művirág koszorúk, szoba és dísznövé-
nyek, virágzó eserepesnövények

Ifj. Wekinger Józsefné kertészetében és virág-
kereskedésében ::

Ujpest, István-tér. (Fuchs Testvérek üzlete mellett)

20 százalékkal olcsóbbak, mint bárhol

és sokkal szebb kiállításuk, mint a fővárosban beszerzettek.

Disz- és gyászkoszorúk 8 koronától feljebb.

A címre tessék figyelni! Nem István-ut, hanem **István-tér.**

GIUSYAKA

lakás, butorozott szoba, üzlethelyi-
ség, fővárosi és vidéki ingatlan
vétel-, eladási- és hirdetési irodája
Budapest, Zrínyi-utca 1. sz.

(Gresham-palota)

Külön osztály ingatlan birtok, fő-
városi házak vételére, eladására,
cserére. Ezenkívül mindennemű
ügyben 5 kor. előleges beküldése
ellenében utbaigazítást, felvilágo-
sítást ad. E célra külön informá-
ciós osztálya van. Válaszbélyeg.

Legmegbízhatóbb vállalat.

: Elsőrangú ajánlatok. :

TÉLI KUPLÉ.

Rejtelmes szavak.

Más ...
Hol vagy komám? Eltűntél? ...
A magasba repültél? ...
Jobb is, hogy nem látalak már,
Te, hogy látsz még — az nagy kár ...

Más ...
Karácsony van, szent karácsony ünnepe
Magába tér ilyenkor minden bűnös lelke.
Ismerek én azonban két lelket,
Kiknek az Uristen ma jelöl ki telket.
(Javithatatlanok)

Más ...
Nincsen pénzem; kérek kölcsön ...
Kérek hitelt ... Ugy? ... Nem ad Ön? ...
Amugy jött és amugy ment,
Ki eddig lent ... és ezután fent ...

Más ...
Boldog karácsonyi ünnepeket!
Szellemes ...

Unger Márton és Fia

csatorna és pócegdör
tisztítási vállalkozók

Ujpest, Nyár-utca 19. sz.

Elvállalnak mindennemű csatorna- és
pócegdör tisztításokat a legjutányosabb
feltételek mellett, teljes felelősséggel.

Kérdés? Felelet!

Akar házat, birtokot, gépet, hangszert, bu- tort, ruhát, vagy bár- miféle tárgyat ?? VENNI ??	Hirdessen az „UJPEST” apróhirdetési rovatában.
Akar házat, birtokot, gépet, hangszert, bu- tort, ruhát, vagy bár- miféle tárgyat ?? ELADNI ??	Hirdessen az „UJPEST” apróhirdetési rovatában.
Lakást keres, vagy ilyent BÉRBEADNI óhajt	Hirdessen az „UJPEST” apróhirdetési rovatában.
Gzdatisz, et, nevelőt, nevelőnőt, tisztviselőt, segédet vagy bármi- féle alkalmazottat keres?	Hirdessen az „UJPEST” apróhirdetési rovatában.
Állást keres?	Hirdessen az „UJPEST” apróhirdetési rovatában.

mert itt biztos eredménnyel hirdethet.
Az „UJPEST”-et
hetenkint egy helyben, mint vidéken
sok ezer ember olvassa.
Mindenkinek, ki **alkalmazottat**, vagy
állást keres, 25 százalék engedményt ad
az „Ujpest kiadóhivatala.

Az apróhirdetések díja bélyegeken is beküldhető.

!! FIGYELEM !!

PÉNZKÖLCSÖNÖK

JELZÁLOGKÖLCSÖN 4⁰/₀, 4¹/₂⁰/₀ és 5⁰/₀
amortizációra, KONVERTÁLÁS, SZE-
MÉLYHITEL (bankpénz 1—2 kezessel,
magánpénz kezes nélkül), ÖRÖKSÉGEK
— vétele, VÁLLALATOK finanszírozása, —
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK ALAPÍTÁSA,
FIZETÉSKÉPTELEN KERESKEDŐK KI-
EGYEZTETÉSE, valamint ::

ADÁS-VÉTEL.

Birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávé-
házak, szállodák, vállalatok eladását
:: vagy vételét gyorsan és kulánsan. ::

ADLER ÉS SINGER

Általános Forgalmi Vállalat Betéti Társaság

Budapest, József-körút 21.

ORFEUM és CABARÉ

BUDAPESTI CABARET BONBONNIERE

Teréz-körút 28. Telefon 52—88.

Uj és rendkívül mulatságos
decemberi műsor.

Kezdetre negyed 10 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-u. 17. Igazgató Waldmann Imre

Ma és minden este

A fényes decemberi műsor.

Az előadás kezdete pont 8 órakor.

Jegyelővétel 10—1 és 3—6 óráig
a nappali pénztárnál. Telefon 93—36.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22.

Minden este 8 órakor

A szenzációs sikerű

decemberi műsor.

Pont 8 órakor

Pont 8 órakor.

A trabukoi herceg.

Éjféli 12 órakor a ragyogó tükörteremben Royal-
Cabaret. — Ének- és táncelőadás. — Keringőverseny.
— Cigányzene reggel 5 óráig.

STEINHARDT-MULATÓ RÁKÓCZI-UT 63.
TELEFON: 54—23. 65

Ma és mindennap a fényes decemberi műsor

**Az anyajegy.
Simon te csalsz!**

Esti pénztárnyitás 7 órakor.
Ünnep és vasárnap mérsékelt helyáru előadás.
Kezdetre fél 4 órakor. A remek télikertben
cabaret és tánc. Belépődíj nincs.
Izletes magyar konyha a híres Bálóné vezetésével

NAGY ENDRE CABARETJA

(Modern Szinpad) Andrassy-ut 69.

Kezdetre 1/4 10 órakor.

Telefon: 93—16.

Minden este: A CSIPKEPONGYOLA (vigjáték)
A „Szűz” paródiája. Bohózatok, szinpad tréfák,
dalok, magánszámok. Nagy Endre, Németh
Juliska, Hadrik Anna, Pallag Rózsi, Sajó Géza,
Huszár Károly, Bárony István, Szász Ilona,
Boldizsár Andor stb. fellépése. — Tizenötödiké-
től **Neggyasszay Vilma** vendégszereplése új ma-
gánszámokkal. — Jegyek előre válthatók a
pénztárnál, VI. kerület, Andrassy-ut 69. szám.

Ujpest, Árpád-ut 36.

Ha még nem győződött meg arról, hogy
milyen szép és elegáns öltöny az, mely
műhelyemben mérték után

**30 koronáért
szállít**

és feljebb, úgy saját érdekében kérem, ne
mulasszon el egy próba-öltönyt megren-
delni, annál inkább is, mert ha az öltöny
meg nem felel, az átvétel nem kötelező.

Szép tartós szövet! Kitűnő szabás! Lelkiis-
meretes munka! Ami kizárólag saját
készítményem.

VEBER HENRIK

szabó-mester

Árpád-ut 36. sz., a szesz-gyárral szemben.

Nagy karácsonyi vásár!

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

SCHVARCZ és DEUTSCH

— férfi- és női divatáruházában —

Ujpest, Arpád-ut 62. sz. (Takács-féle ház.)

Legolcsóbb árak. Meg nem felelő becseréltetik.

Uj gőzfavágó!

Üzletünk kibővítése céljából **UIPEST, ÁRPÁD-UT 108. SZÁM ALATT** (Telefon: 119—40.) nagyobb szabásu **faapritó-telepet** rendeztünk be, hol a legfinomab **porosz kőszenet**

és mindennemű és minőségű tűzifát a legjutányosabb árban árusítunk és kívánatra házhoz is szállítunk. A tűzifát ölekbe rakva és sulyra is árusítjuk. Egy öl fa, 1 órán belül felaprittatik és házhoz is szállítatik. A vevőközönség kényelmére továbbra is fentartjuk az **Árpád-ut 73. sz. alatti** (Telefon 45-63.) és több mint 10 éve fennálló **fatelepet**, honnét a kisebb megrendelések elszállítatnak, míg a nagyobb :: megrendelések az **Árpád-ut 108. szám alatti nagy tűzifafelepről** szállítatnak el. ::

■ ■ **Grünhut József és Radó (Reich) Gábor** ■ ■
tűzifa- és kőszén nagykereskedk, Ujpest, Árpád-ut 63. szám és Árpád-ut 108. szám.

KERÉKPÁR

Sport uraknak.

VARRÓGÉP

Munka hölgyeknek.

GRAMOFON

Szórakozás a családnak.

Kellner József, mechanikai gepműhelye

Ujpest, József-utca 64. szám.

Mindenkinek rendelkezésére áll, kinek kerékpárra, varrógépre, vagy azok javítására szüksége van. A modern követelmények szerint minden átalakítás, új alkatrészek pótlása, nikkelezés, zománcolás amerikai módszer szerint, felelősség mellett.

Hanglemezekben a legújabb darabokból nagg választék.

Csengettyű és házi-telefon felszereléseket terv szerint, igen előnyös feltételek mellett vállal s jó karbantartását olcsó pályán teljesíti. — Varrógép alkatrészek és tűk gyári árban. — Aki pontos, jó és szolid munkát kíván, az bizalommal forduljon hozzám. — Telefon: 168—16. Tisztelettel **Kellner József**, mechanikus,

Mi megy gyorsabban a villámnál?

A HIR!!

A hir szárnyain jutott el minden házba, palotába, ugy mint konyhába, hogy

Bernstein Mór

cipő-üzletében, Árpád-uton (Apponyi-u. sarok)

Egy nagy waggon női-, férfi- és gyermek-cipő érkezett meg. **Magyar mes-
terek remeklése.** Ha van cipője, de nincs pénze, akkor is érdemes

önnek megnézni Bernstein M

cipő-üzletének kirakatát.

Remek minőség!

Nagyszerű kiállítás!

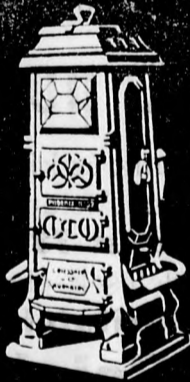
Bámulatos olcsó árak!

Riessner Kályhák

Phönix-
folytonégők

Egészségi szempontból
legkitűnőbb rendszer.
Eredeti biztonsági szabályzóval.
Gázkiömlések és robbanások
kizárva.

Pluto

az új rendszer.

A fűtési szakma terén éveken
át tartott tanulmányozások
kimagasló eredménye.

Fortuna

Egyszeri betüzeléssel egész télen keresztül
égnek, miáltal jelentékeny tüzelőanyag meg-
takarítás éretik el. A meleget alul adják ki!

Mindenféle rendszerű

Meidinger- és

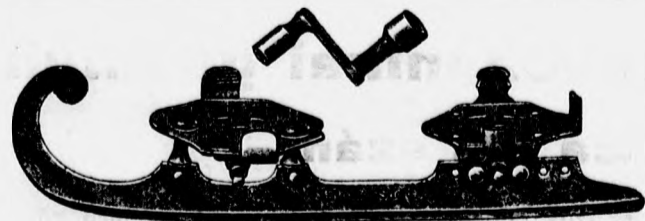
öntöttvas szénkályhák,
takaré- és asztali tűz-
helyek és ezek alkat-
részei

nagy választékban.

Látható tűz! Legpontosabb szabályzás!

Vas- és vasárúk, háztartási cikkek és gépek, elsőrendű minőségű fürdőkádak, épület- és butor-
vasalások, mindenféle szerszámok, konyhaedények, valamint töltények és töltényhüvelyek, gyermek-szánok,
stb. legolcsóbban beszerezhetők:

TURNY és RESCH

vaskereskedésében, Árpád-ut 60

AZ UJPEST

Karácsonyi melléklete.

1906 ÁPRIL 8.*)

Írta: dr. Lang József.

Politika, átkos osztrák politika!
Négyszáz éve vagy már nyakunkon rabiga.
Ebből negyven éve szabadelv cég alatt
Fondorkodásod itt rutul messze haladt.
A morvamezei magyar segítséget
Mohács óta, vissza szépen fizettétek.
Aki néktek hajdan hazát véren szerze:
Országából azt most turnátok ki — persze.
De mikép e földön mi sem lehet örök.
Egy felső igazság reád is mennydörög.
Közélg már vihara: egy fenséges áram:
Mit meg nem fékezhetsz fényes rohamában.
Hadaid elsöpré egy hús tavaszi szél:
Róluk már csak eltűnt szenvedésünk beszél.
Fáj, ha visszanezék a közeli multba —
Midőn alkotmányunk mezei had dulta.
S láttam nemzetünknek fájo szegényére —
Mennyi dudva-hajtás jut egy nemzedékre.
Nemestőlgyön is van fattyuhajtás néha:
Engem is vigasszon e szomorú példa,
S amikor legyűrtük elleneink sorra:
Gyülekezzünk mind egy igaz hála-torra.
Győzelmünk zászlaja magasan fenn lengjen.
Minden magyar ember szent zsolozsmát zengjen:
S összekulesolt kézzel imádjuk az Istent:
Hogy megsegítette hű vezéreinket.
A kik alkotmányunk sáncait védették,
S ellenségeinket vitézül levertek.
Bárha itt betelnék rossz szomszédság átka!
S hű béke lépne a küzdelem nyomába.
De Bécs ijedtében fennen most zajong csak,
Midőn végét látja a jó magyar kocnak.
Nomzeti kormányja lévén a magyarnak,
Ki jót inkább nekünk, mint neki akarhat.
S hogy a kormányzatnak merre áll a rudja
S rossz alkut sem ismer: azt is igen tudja.
Jó Kossuth, Apponyink, — hűlelkű Polónyi:
Értik, mi módon kell érdekeink óvni.
Andrássy se azért sétálgat a várba,
Hogy rá ne taposson rossz hydrák nyakára.
Majd elbánnak ők már gonosz kúfárokkal;
Nemzetünk hajóját furó patkányokkal.
Alaposabb nem volt a hammelni írtás.
Mint amilyen itt lessz a veszéklő sirás.
Nem kis oka lessz rá e mameluk hadnak,
Ha neki itt koncot már nem osztogatnak.
De pusztuljon is el magva is egy szára!

Hire se jusson el tisztesebb világba:
Álszabadelvűség; bünök iskolája,
Amely kvalifikált: hazaárulásra.
Szabadalmat erre többé re adhaason:
Alkotmánytíprásra senkit ne oktasson.
Proféták: mind, akik itt fogantának —
Mondjanak bucsut e szűkebbik hazának.
S Máriusként sirva Bécs falait másszák,
Szent földünket többé soha meg ne lássák;
Magyaros önéretet, tisztos büszkeségünk;
Soh'se legyen többé becsületes vértjük.
Akibe bizalmát helyezte e nemzet.
Az olyan férfiu Bécsnek soh'sem tettsett,
Soh'sem kellett nekik olyan derék munkás,
Kit csak honszerelme vezet s igaz tudás:
Hasznosabbnak nézte a vakondok túrást,
Mely vetéseinkben kártékonyan túr, ás.
Dúvadakat rakott legszebb javainkba:
Erkölesünk, vagyonunk prédáikra bizta.
Léha hada aztán a hontagadásnak:
Századókik szivta véret e országnak,
Az angol ópium a dus Indiákon
Nem pusztita inkább mint e fa, hazánkon.
Mindig akadt vezér, aki álköntösbe
A mérget e nemzet torkán leöntötte.
Soh'sem tetszett nákem semmiféle Kálmán,
Bécsi szag ott büzlött mindig a szakállán.
Sok tanulságost rejt nekünk e szakállmány:
Széll ur tán külömb volt, mint nagy Tisza

Hogy miket mívelt ő a megyékben néha:
Apropos! Elmondom; im egy rövid példa.
A „nyaktörő liga“ burjánzott alatta;
Perezel, Bánffy kezdte, abba ő se hagyta.
S ha akadt reitens, ki Bánffyról szállt rá:
Szabadelvként azt ő éppen úgy megáldá...
Egy hívünk nyakára így forrasztá Szentest
S amit fojtogatott, nem nézte, hogy szent test.
Kossuth embere volt Szentest új ügyésze,
S nem hajolt alkura semmiféle része.
Nem fogadta a szót, mely rivallta: „Tedd ezt!”
S felfedék benne a negyvennyoleas testet.
Igérték bár, hogy lessz: „Jog, törvény, igazság”,
S nem hajtatik végre a megkezdett gazság.
De jó fiskálisunk azt javallá neki,
Hogy: véret (a Náczót) utszélre tenné ki;
„Kötörőnek ott tán jelesen beválik;

Munka felosztásban az illeti Náczit.
Mert amig a fészek régi büztét ontja:
Nem kelhet friss élet oly ronda alomba“.
Ez igazmondásért fildőzteté aztán,
Szegényfoltot ejtve az örök jog arcán:
Kaffka ur referált, ugy, amikép kellett;
Náczó ur meg szignál, a minster helyett.
Aztán kamrájának küldeté s e látta:
Mely hitvány széll büzlik jó Budavarába.
Undorral taszítá vissza a rút vádat:
Elégtételül a szent igazságnak.
Ki egy fegyelmi bajt ily módon intézett:
Ne dulják hazámat többé ily vitézek.
Azért féltém tőle az alkotmány-pártot:
Ráformulálja még a szabadelv-átkot:
S ha ráfejtette ez átkos ócska szára:
Régi notát fú a fejelés esizmára.
Már is felhasználta kvótábizottságot.
Hogy tanácsosal lássa el a jó osztrákot:
Ha készülni kéne külön magyar vámrá:
Miként intse azt le Pató Pál módjára.
Közös gazdaság a magyart mikép kösse,
Bécs koldusi miként maradjunk örökre.
Hej mikor e honfi napvilágot látott,
Ki várt volna tőle ennyi okosságot?
Vasmege szebb fia, hány veszett ebül el!
Az ő szavától meg ország sorsa dül el?
Sziréndala mindig behallik a Burgba:
Hatalom, rang, fény így hull a férfura.
Vörösmarty, Deák s más ilyen szellemek:
Ugy mondják: volt köze ez urnak véletek.
S nemzetünk sziven át állt a bécsi karba:
Küldjétek hát áldást e dicső magyarra.
Politika, átkos osztrák politika!
Meddig tartson itt még e kínos rabiga?
Mikor lép helyébe a kölesönös érdek?
Lesz-e idő, mikor te azt meg is érted?
Mikor lesz értéke már az igaz szónak
S rugod ki a gazul, rut kínálkozókat?!

*) Mutatvány dr. Lang József munkatársunk legközelebb megjelenő verskötetéből.

A betlehemi csillag.

Irta: Kiss Pál János.

Felolvastatt a ref. kör dec. 5-én tartott vallásos estélyén.

A biblia feljegyzése szerint, mikor a világ megváltója született, ismeretlen vándorok keltek utra, vezéreltetve egy csudás-fényű csillag által, mint a pusztában vándorló Izrael a tűzszóptól, mely a Jézus istállója felett állapodván meg, megjelölte a helyet, hol a világ üdvössége szendergett szegényes bölcsőjében.

Hogy kik voltak ezek az emberek, azt a feljegyzésből tökéletesen megállapítani nem lehetett, mert voltak, akik királyoknak, bölcséknek, de voltak olyanok is — és nem kevesen — kik mágusoknak, azaz jósoknak tartották őket, mint a milyenek a keleti országokban ma is számosan vannak és a legrégebb idők óta fogva voltak.

Nubia, Egyiptom, Palesztina és India egész özönét adta és adja ma is az ily varázslóknak, kik jövőmondásukért, varázsló mesterségükért méltán csudálatot gerjesztettek a hiszékeny nép között, sőt azok tiszteletét is szerencsések voltak a maguk számára megnyerni.

Mi, akik a Krisztus által alapított keresztény vallás szellemétől érintettünk, az ily csudásnak látszó varázslatokban éppen nem hiszünk, sőt az ily babonás és csak tudatlan emberek által bámult cselekményeket leszálítjuk valódi értékükre, mint történt az az ezredévi kiállítás alkalmával, a magukat koplaltató és tulvilági szellemekkel kacérkodó Indus atyánkfiaival is.

A gyermek Jézus tisztelői, imádói, tehát nem voltak mágusok, hanem igenis az Isten lelkétől érintett ama sok közül három, kik a próféták jövődőléseit beteljesedni látták és önkénytelenül valami megmagyarázhatlan ösztönytől indítva mentek ama csudafény után, hogy leborulhassanak az isteni megváltó bölcsője előtt.

Ez elfogadott tény, ebben a keresztény irók nagy többsége megegyezik.

Hogy szegény emberek nem voltak a tisztelgők, azt a gazdag ajándék is bizonyítja, mert hiszen a feljegyzés szerint: aranyat, tömjént és mirhát raktak le Jézus lábához, már pedig ezek a dolgok a keletnek nagy drágaságai voltak abban az időben.

Hogy céljuk a tisztességtelen kívül mi volt és hogy a Jézus születése miért érdekelte őket annyira, az tudásunk határára túl terjed.

És én ez ünneplés pillanatban, midőn a léleknek hinni, de okoskodni nem szabad, nem is kutatom a régiségek könyvét, mert nekem elég annyit tudnom, hogy az a bölcső, mely terjedelmére nézve alig volt egy rőfny, magában foglalta a világ minden boldogságát, minden üdvösségét.

Nekem elég, hogy tudom már, mert lelkem érzi, sejti, miként a Jézus születésével, annak bölcsőjénél együtt volt a gonosz a jóval, a kárhoz az üdvösséggel. Ott látom a paradicsomot a pokol borzasztóságaival az örömet a Golgotha szenvedéseivel. Ott látom örök halálmot és örök megtartatásomat.

Ugy-e, mily fanatikus, mily bigott ember vagyok én, hogy a XX. században, mikor a gőz és villámosság és a különféle erők megfékezésével új, modern világot akarnak sokan teremteni, ily limonádé ízű frázisokkal kéjelgek?

Hadd legyenek én fanatikus. nevezék bár az én gondolataimat agyremnek, nekem jól esik e hitet ölelni és gondolataimmal foglalkozni.

Én modern korban, modern emberek közt is szerelmet vallok hitbeli meggyőződésnek, mert én tudom — hisz a tények bizonyítják, — hogy az emberi boldogságnak iránytűje az a fényes csillag volt, mely a betlehemi istálló felett megállapodott.

Én ezt a csillagot bolyongásaim közt nem egyszer láttam és éreztem, hogy annak fénye üdítő hatással volt sokszor elalélt lelkemre.

De látták ezt mások is, csak emlékezzenek vissza a multra. Nem szégyen a megharcolt küzdelemre visszagondolni! Az ember munkára, küzködésre teremtett lény, aki annál derekabb munkát végezett, minél erősebb volt a küzdelem. És ha a harcot a betlehemi csillag fényénél vívta meg, annál nemesebb volt a győzelem, mert Isten is közelében volt.

Ez a csillag országokat, trónokat tart fenn. Ott lebeg ez a városok, egyházak és a családok háza felett; halvány, de éltető fénye bevilágít a cifra palotába, mint a legszegényebb ember rozoga viskójába.

Ennek a halvány fényű csillagnak a fényénél szelidültek meg a vad erkölcsök; ennek a világánál oszlottak el a babona szemfényvesztő látványosságai.

Hát az élet utain hányszor tévelyedtünk meg? Az erény nem volt-e távol sokszor tőlünk és nem voltunk-e gyakran a bűn vak eszközeivé? Valóban igen sokszor! De célt tévesztett utunkban égő szövétnek, a bűn sötét ösvényén világító fáklyánk lett a betlehemi csillag.

Sokszor a nappal estévé és a világosság sötétséggé változott, minékünk szívünkben a fájdalom férgé ütött tanyát és békéltenség foglalta el helyét az áldott békeségnek! Ekkor magunkba szállva, bűnbánatot rebegtünk és láttuk, hogy a vészterhes fellegek oszladoznak; éreztük, hogy lelkünkbe nyugalom szállt és feltűnt a betlehemi csillag ábrándos fénye, mely megvilágítja elborult lelkünket s megbékéltünk magunkkal, embertársainkkal és Istennel.

Az imádság a betlehemi csillag fényénél oly megnyugtató!

Hányszor csalódtunk már legvérmesebb reményeinkben? Hányszor ütöttek sebet szívünkön azok, akikről azt hittük, hogy hívek! A rágalom nyíla hányszor hányszor mérgezte meg lelkünket, elannyira, hogy a keserűség árja elborítással fenyegetett és az emberi nyelv által felkorbácsolt hullámok közt inkább óhajtottuk a halált, mint az életet?!

De kelet felől egy csillag halavány fénye derengett felénk; lassan-lassan közeledve házuk felett állt meg és sugaraiban Isten lelkét szórta belénk s a názáreti Jézusban megnyugvást találtunk!

Menjek-e tovább?

Hát a temető kertek s az azokban elhelyezett fejfák, nem-e boldogságunk kereszt-

refeszítéséről tesznek sokszor tanubizonyosságot . . .

Ugy-e fájt kedveseinktől az elválás?

Ámde megnyugtat bennünket az tudat, hogy felettük fénylik a betlehemi csillag, mely hitünknel fogva mutatja az azokon levő aranybetűket: „Nincs itt az Ur, feltámadott!”

Tudnánk-e ezt a betlehemi csillag nélkül?

A Jézus születése a mi boldogságunk; halála a mi váltáságunk, feltámadása a mi örök életünk, menybemenetele biztos záloga ama szebb hazának, melyet a jók bírnak örökségül. Ha Jézus el nem jön, az ő menyei atya szerelméből, hozzánk, bűnös emberekhez, nincs boldogságunk: ha meg nem hal, lelki keresztünk ma is nyomná vállunkat, ha fel nem támad, nem volna reménységünk örök életre; s ha fel nem megy oda, honnan közénk jött, sejtelmünk sem volna az örök hazáról.

Légy áldott óh betlehemi csillag!

A gyerek.

Irta: Vándor Iván.

A multkor este, mikor hazajöttem, Piroskát, a feleségemet sirva találtam. Ránéztem az órára: félkilenc volt. Nem kérdeztem tehát semmit, hanem melléje kerültem, átöleltem és azt sugtam a fülébe:

— Egyetlenem, veszek magának egy lila crêpe de chine bluzt.

Piroska reám nézett és így szólt:

— Vegyen nekem egy picit, kicsi gyereket.

A gyerek váratlan feltűnése nem valami kellemesen érintett. Ezt azonban nem mutattam, hanem megsimogattam a feleségem szép arcát és hizelegve azt mondtam neki:

— Kicsi csacsi és egy merész fordulattal az orosz-japán háborúról kezdtem beszélni.

Piroska reámnézett. Volt ebben a tekintetben minden: pajkosság, melankólia, bizalom, tréfa, szomorúság és makaesség. Aztán ő is beszélt a japánokról. Azt mondta, hogy a japánok iránti rokonszenvének a bizonyítékképpen egy gésapongyolát fog magának varratni. Az nagyon kedves, bájos viselet, magyarázta, nem gátolja az embert a mozgásban, le lehet benne ülni a földre is, a gyerekekkel játszani.

— Édesem, már kértem magát, hogy ne emlegesse neke azt gyereket — mondtam kissé száraz hangon.

— Hisz ez nem az a gyerek.

Éreztem, hogy veszedelem fenyeget. Összehúztam a szemöldököm, ami nálam az idegesség jele.

— Egy másik gyerek? Hát ez kié?

— A Mihályé.

— A favágóé?

— Azé.

Egy pillanatra elhallgattam. Ezt az időt Piroska arra használta fel, hogy rátelepedt annak a széknek a karjára, amelyen én ültem és elkezdte a hajamat simogatni.

— Ha látná, micsoda gyerek az — mondta, — akár egy murilló-angyalka. Kék szeme van, meg fekete haja. Aztán a keze, meg a lába — Miklóskám lelkem, nézze meg azt a gyereket.

Piroska néhány napra így szólt:

— Aztán kérdezte már tőle?

— Kérdeztem. Nem éppen ezt, csak úgy mondtam, hogy nem adná-e nekem valamelyiket. Gondoltam majd ezt választjuk.

— Aztán mit mondott Mihály?

— Hogy hát ő nem bánja, neki van öt, jut is, marad is.

— Mihály! Mihály csak az apja. Beszél az anyjával?

— Holnap fogok vele beszélni. Magával elmegyek hozzájuk.

Azt akartam mondani, én bizony nem megyek, de ránéztem a parányi cipőkre és így feleltem:

— Isten neki, holnap nézzük meg a kis leányt.

Másnap csakugyan elmentünk Mihályékhoz. Mikor a kapuhoz értünk, Piroska azt mondta, aztán ne mondja rögtön, hogy a kis Julesát akarjuk.

Mihály az udvaron várt bennünket az egész családjával. Ő maga alacsony, nagy bajszu ember volt, összecsavardott dus hajjal és értelmes kék szemekkel. A felesége gyöngé, beteges asszonynak látszott. Hosszukás madonna arca volt, meg nagy szomorú szeme. Az öt gyerek közül az egyik, a legidősebb az eperfa legtetetjén ült egy hajlós, vékony ágon. Mikor az apja szólította, kezesen és biztosan jött le, mint egy mókus. A második a negyediket fogta. A harmadik a porban játszott az anyja lábánál, a legkisebb, a mi Julesánk pedig ott ült az anyja ölében és mikor minket meglátott, elkezdett cincogni, mint egy fájós fogu egérke.

Az asszony nem valami barátságosan fogadott bennünket. Ugy látszik, az ura informálta előre mi járatban vagyunk, mert egyre a gyermekeit nézte, féltő, nyugtalan tekintettel.

Mihály ellenben nagyon beszédes volt és igyekezett a kedvünkbe járni.

Jani, gyere le, köszönj a tekintetes urnak — szólította a fán ülő gentlemant.

Az asszony gyors mozdulattal megigazította a fején a kendőt és erélyes hangon megszólalt:

— Janit nem adom. Majd szelidebb hangon hozzátette:

— Ő a legidősebb.

— Igaz, — mondta Mihály — ő a legidősebb és elkomolyodott. — Nem szokna meg az ilyen nagy gyerek ugyse.

A feleségem megsimogatta a nagyobbik kis leánynak a haját. Fakó arcú, szeplős, csunya gyerek volt, a haja akár a csepü.

— Mari — mutatta be Mihály.

— Beteges — vágott közbe az anyja — nem való elvinni ezt se.

— Igaz, — hagyta helybe újra Mihály — ezt se lehet adni. Beteg gyereknek az anyja mellett a helye.

A porban ülő gyerek keservesen elkezdett sírni. Az anyja lehajolt hozzá, a kötőjével törülgette az arcát és így csitította.

— Ne sirj lelkem, nem adlak én oda a viláért se. Mihály a vállát vonogatta, mintha mondta volna:

Lám ilyen bolond az anya és a negyedikhez közeledett volna, ha az asszony rá nem kiált:

— Kigyelmed már adná. Hát tudja, hogy Erzsébet nem alszik el Mari nélkül soha.

Mihály megrökönyödve nézett rá.

— Mán hogy adnám — mondta, aztán a feleségemhez fordult és lemondólag legyintett a kezével:

— Ne tessék bántani, kiesi még nagyon. Piroskát a hallottak nagyon elbátortala-

nitották és félénken csak annyit mert mondani:

— Hátha a kis Julesát . . .

Mihálynénak piros lett az arca és egy gyönyörű védő mozdulattal még szorosabban ölelte magához a gyermekét.

— A kis Julesát — szólott és most meg elsápadt. Szép szomorú szeméből sűrűn kezdtek hullani a könnyek a kis gyerek arcára.

Mihály is rosszalóan csóválta a fejét és szemrehányóan tekintett a feleségemre:

— Mán azt igazán nem lehet.

Egy pillanatig hallgattunk valamennyien. Aztán az apró szentek elkezdtek keservesen sírni, mintha valami veszedelmet sejtett volna meg kis lelkük. Mihály is elfordult és lenézett a földre, mintha valamit keresne.

Az én asszonyomnak is könnyes volt a szeme, aztán odament a másik asszonyhoz, megölelte szépen és azt mondta neki:

— Olyan szép volt, hogy nem adta . . .

Mit álmodol . . .

*Mit álmodol édes anyám
Oda lenn a sírba?
Azt kérdezem hantjaidra
Leborulva sírva.*

*Van — e csöndes nyugodalmad
Én miattam ottan?
Nem érzed, mily elhagyott,
Árva vagyok mostan?*

*Oh! ne tudd meg szenvedésim:
Hogy hány — vet a hullám . . .
Tört remények erdejének
Hulló lombja hull rám.*

*Oh! ne tudd meg, legyen álmod
Csöndes, édes álmom . . .
Porladozó szent szívednek
Semmi ott ne fájjon.*

*Oh, ne tudd meg . . .
Elröppen e lélek:
Majd ott, — majd a másvilágon
Mindent elbeszéllek.*

Ifj. Asztalos Lajos.

Rossz leányok.

Irta: Havas Sándor.

Éjfél felé lehetett. Egyedül voltam az utcán. Fújt a szél, arcomba verte a sűrű havat. Ugy éreztem, hogy nem bírom tovább ezt a hideget.

Dideregtem.

Fejembe huztam jól a kalapom, felgyűrtem a téli kabátom gallérját, bele-mélyesztettem mindkét kezemet zsebeimbe és összegörnyedve siettem a hidegben haza felé. Egy saroknál a vad, hideg, téli szél lekapta fejemről a kalapot és vitte sokáig, mint valami játékszert, én pedig összeborzolt, égnek álló hajammal rohantam utána, mint egy sokat ígérő, elérhetetlennek látszó légvár után.

Végre elértem.

Ismét a fejembe nyomtam. Most már azonban bosszankodva a rajtam megesezt „csufiságon”, bementem egy, a sarkon levő kétéves hűtő mulatóba.

Levettem a kabátom, kalapom. Megittam egy jó forró teát és bámultam a füstös, egészségtelen, fülledt levegőbe.

Majd körüljártattam szememet a kávéház vendégein. Mindenféle zsánerű emberek. Volt ott munkás, hivatalnok, rajzoló, művész és bankár.

Kacagás, zsvaj és szennyes szavak hallhatók mindenünnen. Kifestett arcú, vértelen ajkú lányok járkálnak egyik asztaltól a másikhoz. Aljas szavakkal köszöntgetik a férfiakat és csak egy biztató szó kell, hogy az öledbe üljenek. Kihalt minden szemérem belőlük. Olyannyira sülyedtek, hogy a férfiaknak kellett pirulni beszédeiken.

Megesömöröltem e látványtól és elgondolkoztam. Arra gondoltam, hogy milyen óriási foka a züllésnek az az állapot, melyben ezek a nyomorultak vannak. Szinte tudni véltem, hogy mennyi élettragédia rejlik ezeknek a szegény, agyongyötört lányoknak a multjában. Elgondoltam, hogy hány van ezek között, akik ártatlanok és tiszták voltak, mint egy mirtusz és akiket a körülmények, az élet és a hitvány emberek tettek rongyokká, az emberiség szeméttjévé . . .

Éppen ezekről gondolkoztam, amikor föltűnt nekem az egyik sarokban egy csodálatosan szép, fekete leány, aki nem nézett senkire, hanem maga elé meredt bánatos, barna szemével.

Meghökkenem, amikor megláttam ezt a leányt. Ennyi szépséggel ilyen helyre, ilyen piszokba kerülni, egy rejtélynek, egy megfoghatatlan találynak tartottam. Kiváncsi voltam erre a lányra. Ismerni akartam őt.

Odahívtam egy pincérrel az asztalomhoz.

Odajött.

Leült szembe velem. Olyan arisztokratikus vonásai és olyan előkelő modora volt ennek a lánynak, hogy elfelejtettem, kívül állok szembe. Bemutakoztam neki.

— Maga valóban nagyon tetszik nekem — mondtam beszélgetésünk folyamán, minden célzás nélkül, ő félreértette.

— Itt lakom közel — suttozta valami különös hanglajtással.

Annyi fájdalom, annyi lemondás volt ennek a szegény örömlánynak a szavában, hogy én meglepődtem s most még inkább tudni vágytam, ismerni akartam ennek a nőnek a multját.

Fizettem. Felöltöztem és mentem vele.

Odakünn még mindig havazott. A szél már elült. Karomba fogódzott a leány és jött utánam, szótlánul . . .

— Nem utálja — kérdeztem tőle kis idő múlva — azt a társaságot?

Nem szólt semmit, csak a fejét rázta.

— Hiszen, akkor — szólalt meg végre — először is magamat kellene utálnom, megvetnem. Higyje meg, azoknak a lányoknak a legnagyobb része is éppen olyan szerencsétlen, mint én. És ha ennyire sülyedtek, akkor sem ők okolhatók. A férfiak sülyesztették őket. Én sem voltam mindig — folytatá fájdalmasan — az utca leánya, én sem kínáltam mindig a testemet. Nem, Nekem is voltak szülőim, nekem is volt édes anyám, aki tanított, aki ügyelt rám és aki megcsókolta a számat és megcsókolta a homlokom, mielőtt lefeküdtem volna szüzi tiszta ágyamba. Én sem voltam mindig az, ami vagyok. Most tudom, hogy mi vagyok, sőt annyira tudom, hogy már

felejteni kezdem azt is, hogy mi voltam.
— Beszéljen, beszéljen. Nagyon érdekel — biztattam.

És ő folytatta. Lassan, vontatottan, minden szavát megfontolva.

— Az apám gazdag földbirtokos volt, az anyám is nagyon előkelő családnak volt a gyermeke. Apám már régen meghalt. Én együtt éltem az anyámmal mindenkitől tisztelve, becsülve. Egyszer a cselédleány meglopott bennünket. Az anyám, hogy megtegyem a följelentést, elküldött a kapitányságra. Én elmentem.

A fogalmazóval egyedül voltam a szobában. Előadtam neki a panaszomat. Most két éve történt. Fiatal, tiszta, szép leány voltam. Tetszettem a fogalmazónak. Ő nem annyira a panaszomra figyelt, hanem az én arcomat szemlélte.

Majd szép szavakat mondott nekem, mely bizony jól esett, mert én még soha olyat nem hallottam. Elhittem annak az embernek minden szavát.

Másnapra ismét fölrendelt magához. Fölmentem. Most még intimebb volt. Megsimogatta az arcomat, majd leültetett egy pamlagra. Megfogta a kezem és megcsókolta. Szerelmes, lágy szavakat suttogott a fülembe. Én nem tudtam, hogy mi történik velem. Egy ideig még soha sem érzett érzélem lett rajtam urrá. A vérem forrt. Álmatagon lehunytam a szemem. És tovább nem tudtam, mi történik velem.

Az az ember — akit nem szünök meg átkozni, amíg élek — kihasználta az én helyzetemet és . . . Minek is folytassam? . . .

Megrettentem.

Fölsimertem ennek a cselekedetnek egy életre kiható fontosságát. Ő biztatott, ne szóljak seekinek, mert az állásába kerülhet. Nem szóltam. Később azonban, mikor megrettenve észrevettem, hogy nem marad e szerelem következmény nélkül, elmóndtam az anyámnak a dolgot, de eltagadtam, eltitkoltam még mindig az ő nevét és kilétét.

Ezek után anyám hallani sem akart rólam.

Ekkor végső elkeseredésemben elrohantam hozzá, elpanaszolandó keserves sorsomat. Magához sem engedett. Mikor azonban naponta kétszer-háromszor mentem hozzá, végre beengedett magához. Kijelentette, hogy ő semmit sem tehet az én érdekemben. Azt mondtam neki, hogy vegyen el, hiszen uri lány vagyok és ezzel azonnal rendbe hozhat mindent. Könnyörgtem neki.

Ő mosolygott, majd éktelenül kacagni kezdett rajtam.

Mikor megláttam azt az embert — aki az én életemet temetővé változtatta — nevetni rajtam, kinevetni engem, valami örület környékezett. Az arcom kipirult, a szemeim vadul forogtak és reszkető kezeimmel megragadtam az íróasztalon

fekvő papírvágó kést és azzal rohantam neki.

Ő ügyesebb volt.

Megkapta a kezem. Kivette gyöngye kezemből a kést és el is volt döntve a sorsom. Elítéltek. Bebörtönöztek. Mikor 6 hónap után kiszabadultam, megtudtam, hogy anyám is elpusztult.

Egyedül állottam.

Mit csináljak, mihez fogjak, miből éljek? Mindmegannyi kérdés, melyre nem tudtam megfelelni.

Egy gondolatom támadt.

Innét elmentem hozzá. Letérdeltem előtte és úgy könyörögtem neki, hogy tegyen valamit az érdekemben, hogy el ne pusztuljak, hogy megélhessek.

És ekkor ő megmagyarázta nekem, hogy tisztességes pályához nem tud segíteni egy börtönviselt leányt, azonban nem zárkózik el az elől, hogy megszerezze nekem azt az engedélyt, amelylyel most ennyire sülyedtem. Az ő közbenjárására megkaptam az engedélyt . . . Érti, az ő közbenjárására . . .

Elhallgatott.

Egy kis sárga házhoz értünk.

— Itt vagyunk — szólott és megállt a ház előtt.

Én fölháborodtam ennek a tragédiának a hallatára, megutáltam magamat és megutáltam, meggyűlöltem minden férfit. Szerettem volna azokat a szegény, kifestett arcu elbukott lányokat a keblemre ölelni és mártír homlokukra lehelni ajkamuak megbocsájtó csókjait.

A lány becsöngetett a kis ház kapuján. Én pedig a gázlámpa fényénél belenéztem annak a megtört leánynak szomorú arcába és két könyvesepet láttam csillogni szemében.

Megragadtam a kezét, megcsókoltam s feldult kebellem, gyűlölettel eltelve az egész emberiség iránt, hagytam ott a lányt és tovább rohantam a sűrű hóban . . .

Álom.

Az aranyos Rózsika egy végig táncolt bálai éj után főrgetegként rontott szobájába, hogy minél előbb ágyba bujhasson s átadhassa magát a „jól megérdemelt” nyugalomnak.

Gondolatban még egyszer átéli az egész bálai éjt. Még fülében cseng a cigány zenéje, a ropogós csárdás, az édes boszton. Maga előtt látja a fess Komlossy Bandi alakját; még érzi derekán a snejdig Takács hadnagy ölelő karját. Végre aludni akar.

Az álm tündére azonban sehogy sem akarja szemecskéit lezárni. Hasztalan próbál elaludni, nem sikerül. Álmatlanul hanykolódik egy ideig, egyszer csak örömmel ugrik föl.

„Megvan! Olvasni fogok!”

Nem kis keresés után talál egy könyvet. Egész uj.

„Ugyan mi lehet? Ni-ni versek!”

Lapozgatni kezd. Szeme megakad e pár soron.

„Akit szerettünk nem feledjük,

Bár mit beszéljen ajakunk.

Megrezenünk, ha feljön a beszédben;

Őt áldjuk, hogy ha meghalunk.”

Elolvassa még egyszer. „Milyen szép ez a versszak!”

Megint talál egy pár érdekes sort:

„Elrabolta tőlem örökre

A szívemet, a lelkemet.

S mit adott érte mást cserébe:

Szenvedést, but s „bolond” nevet.”

„Ugyan ki írhatta ezeket? Hisz ezek nagyon szépek?”

Fölvíti az első lapot s olvassa:

„Versek a virág királynőhöz.” Irta B. Győző.

„Hisz ez Berkes! Nem is tudtam, hogy verseket ír!”

„És úgy látszik, hozzám!”

„Szegény fiu! De kár, hogy olyan ügyetlen!”

„Még csak táncolni se tud. De már rég nem láttam; ugyan mi van vele?”

Elolvassa még egy pár verset; leteszi a könyvet s pillangó szárnyakon elrepül az álmok országába.

Szorongásig megtelt templomban van. Ember ember hátán. Mindenütt ismeretlen arcok.

Ő az oltár előtt.

Fején narancsvirág koszoru és fátyol.

Mellette egy ismeretlen ember.

Le akarja tépni a fátyolt . . .

Nem bír mozdulni.

Az már kimondta az igent . . .

Most őt kérdezik. Fuldokolva kiáltja:

„Boldog Isten! Segíts! Nem! Nem!”

Kórházi szoba. Hosszu ágy sor közt megy végig. Abban mintha ismerős feküdne. Közelebb megy hozzá. Megismeri, Berkes Győző.

Arca viasz fehér. Szeme behunyva, homlokán izzadság csöppek.

Lázálomban beszél.

Föle hajlik, hogy értse.

„Rózsikám . . . üdvöm . . . Csak egy csókot . . . Ne hagy itt . . .”

Zokogva borul az ágyra. Két kezébe fogja a vergődő fejét s csókokkal borítja el.

„Nem megyek el. Itt maradok.”

Fölebredt. Nappal van.

Párnája csupa víz. Arca s szemei még most is nedvesek a sirástól.

Gondolkodik különös álma fölött.

„Mit jelenthet ez? Nagyon szerethet az a fiu.”

„Én is szeretni fogom.”

Gondolataiban ajtónyitás zavarja meg. Édes anyja lépett be rajta.

„Tudod-e Rózsikám mi az ujság?”

Fölvül ágyában s kérdő tekintettel néz anyja izgatott arcába. Rossz sejtelmek vannak.

„Berkes Győző az éjjel fölelőtte magát.”

Rózsika ájultan esett vissza ágyában.

Lévai Antal.

Eichel Testvérek

óra- és ékszeráruháza

Ujpesten, Árpád-ut és Kemény Gusztáv-utca sarok.

Arany és ezüst órák fali és álló órák. ✱ Valódi ékszerek. ✱ Arany és ezüst láncok, gyűrűk, fülbevalók. Mindennemű javítások jutányos árak mellett 3 évi jótállással elfogadtatnak. Tessék e lapra hivatkozni.